

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

หลักฐานที่ใช้ในการตรวจสอบศพนิรนามเพื่อพิสูจน์บุคคลในทางนิติวิทยาศาสตร์ (forensic science) มีหลักฐานจากร่างกายหลายอย่างที่ใช้ในการตรวจพิสูจน์ในการยืนยันตัวบุคคล ได้แก่ โครงกระดูก เศษชิ้นส่วนของกระดูก เลือด เนื้อเยื่อ ตลอดจนคราบต่างๆที่เกิดจากสารคัดหลั่ง ข้อมูลที่ได้จากการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล มีประโยชน์อย่างมากในการสืบสวน สอบสวน เพื่อยืนยันตัวบุคคล และการติดตามดำเนินคดีผู้กระทำผิด ซึ่งชิ้นส่วนกระดูกที่ทางนิติวิทยาศาสตร์ได้ใช้สำหรับการระบุเพศนั้นมีหลายส่วน เช่น กระดูกเชิงกราน กระดูกกะโหลกศีรษะ กระดูกแขน กระดูกขา กระดูกมือ กระดูกเท้า

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

จากรายงานการสำรวจข้อมูลการใช้กระดูกเพื่อระบุเพศ พบว่ากระดูกเชิงกรานนิยมนำมาใช้ในการพิสูจน์มากที่สุด (Stewart, 1979; Klales, 2013) เปรียบเทียบกับกระดูกส่วนอื่นๆแล้ว พบว่ากระดูกเชิงกรานมีความแม่นยำร้อยละ 95 กระดูกกะโหลกศีรษะร้อยละ 92 กระดูกขากรรไกรล่าง ร้อยละ 90 และกระดูกแขน ขา ร้อยละ 80 (Krogman & Iscan, 1986) และจากการศึกษาของ Mays & Cox (2000) พบว่าการระบุเพศจาก กระดูกเชิงกรานพบความถูกต้องร้อยละ 98 กระดูกกะโหลกศีรษะ และ กระดูกขากรรไกรล่าง ร้อยละ 90 ซึ่งการระบุเพศด้วยกระดูกเชิงกรานสามารถศึกษาจากหลายบริเวณ เช่น greater sciatic notch, pelvic inlet, pelvic outlet, pubic arch, obturator foramen, acetabulum, preauricular sulcus และอื่นๆ (Roger & Saunders, 1994; Marieb, Mallat, & Wilhelm, 2008) ซึ่งกระดูกเชิงกรานส่วน pubis (pubic bone) เป็นกระดูกส่วนที่มีความแม่นยำในการแยกเพศร้อยละ 83-96 (Phenice, 1969; Lovell, 1989; Sutherland, & Suchey, 1991; Ubelaker, & Volk, 2002; Patriquin, Loth, & Steyn, 2003; Kales, Ousley, & Lollner, 2012) ซึ่ง Isik & Bahcelioglu (2003) รายงานว่า กระดูกสะโพก จำนวน 3 บริเวณคือ pubis, ischium และ ilium กระดูกที่ให้ความแม่นยำในการระบุเพศที่ดีที่สุดคือกระดูก pubis

โดยทั่วไปแล้ววิธีการระบุเพศโดยใช้กระดูกเชิงกราน ที่มานุษยวิทยากายภาพ (physical anthropology) โบราณคดี (archeology) หรือนิติเวชศาสตร์ (forensic medicine) ใช้คือ การดูด้วยตาเปล่า (non-metric) การวัดขนาด (metric analysis) และ discriminates analysis (Krogman & Iscan, 1986) อย่างไรก็ตามการวัดกะโหลกศีรษะและกระดูกเชิงกรานไม่ได้เพิ่มความน่าเชื่อถือมากกว่าการตรวจด้วยตาเปล่า มีรายงานการศึกษาความน่าเชื่อถือของการระบุเพศ จากการตรวจดูด้วยตาเปล่าจากกระดูกมนุษย์ปัจจุบัน (modern human skeleton) มีความน่าเชื่อถือร้อยละ 97 ซึ่งการวัดกระดูกกะโหลกศีรษะมีค่าความน่าเชื่อถือร้อยละ 92 และกระดูกเชิงกรานมีค่าความน่าเชื่อถือร้อยละ 96 (Meindl, Lovejoy, Mensforth, Mensforth, & Don Carlos, 1985) มีรายงานการระบุเพศด้วยกระดูกเชิงกรานในประชากรชาวผิวขาวและผิวดำ พบว่าเชื้อชาติมีความแตกต่างกันในรูปร่างลักษณะของเชิงกราน (Patriquin, Loth, & Steyn, 2005) จากการสืบค้นรายงานการวิจัย หรือวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลต่างๆในไทยได้แก่ ฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS-Thai Library Integrated System) ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 ถึงปี พ.ศ.2556 จากทุกมหาวิทยาลัย/สถาบัน และจาก forensic science, anatomy ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2556 ไม่พบรายงานการศึกษาการระบุเพศจากกระดูกเชิงกรานส่วน pubis ซึ่งถ้ามีการศึกษาในประชากรไทยแล้วจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นทางเลือกในการพิจารณำกระดูกส่วนนี้มาใช้ในการพิสูจน์บุคคลในคนไทย ดังนั้นจึงต้องการศึกษาการระบุเพศจากกระดูกเชิงกรานส่วน pubis ในประชากรไทยด้วยวิธีการดูลักษณะ 3 ลักษณะของกระดูก pubis เนื่องจากความแม่นยำในการระบุเพศค่อนข้างสูงตามรายงานเบื้องต้น การวิจัยครั้งนี้น่าจะมีประโยชน์ของการนำไปใช้ในการระบุเพศ กรณีที่ชิ้นส่วนกระดูกเป็นกระดูกเชิงกรานข้างใดข้างหนึ่ง หรือมีการแตกหัก แต่ยังมีส่วน pubis ที่สมบูรณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้กระดูกเชิงกรานทั้งอันก็สามารถระบุเพศได้ ซึ่งอาจนำมาใช้เป็นประโยชน์ในทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือในทางโบราณคดี และอื่นๆได้

1.2 โจทย์หรือคำถามการวิจัย

การแยกเพศด้วยกระดูกเชิงกรานโดยศึกษาจากคุณลักษณะของกระดูกหัวหน้า จำนวน 3 ลักษณะมีร้อยละของความแม่นยำในการแยกเพศได้สูงหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ยร้อยละของความแม่นยำในการระบุเพศจากลักษณะของกระดูกหัวหน่าวในประเทศไทย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

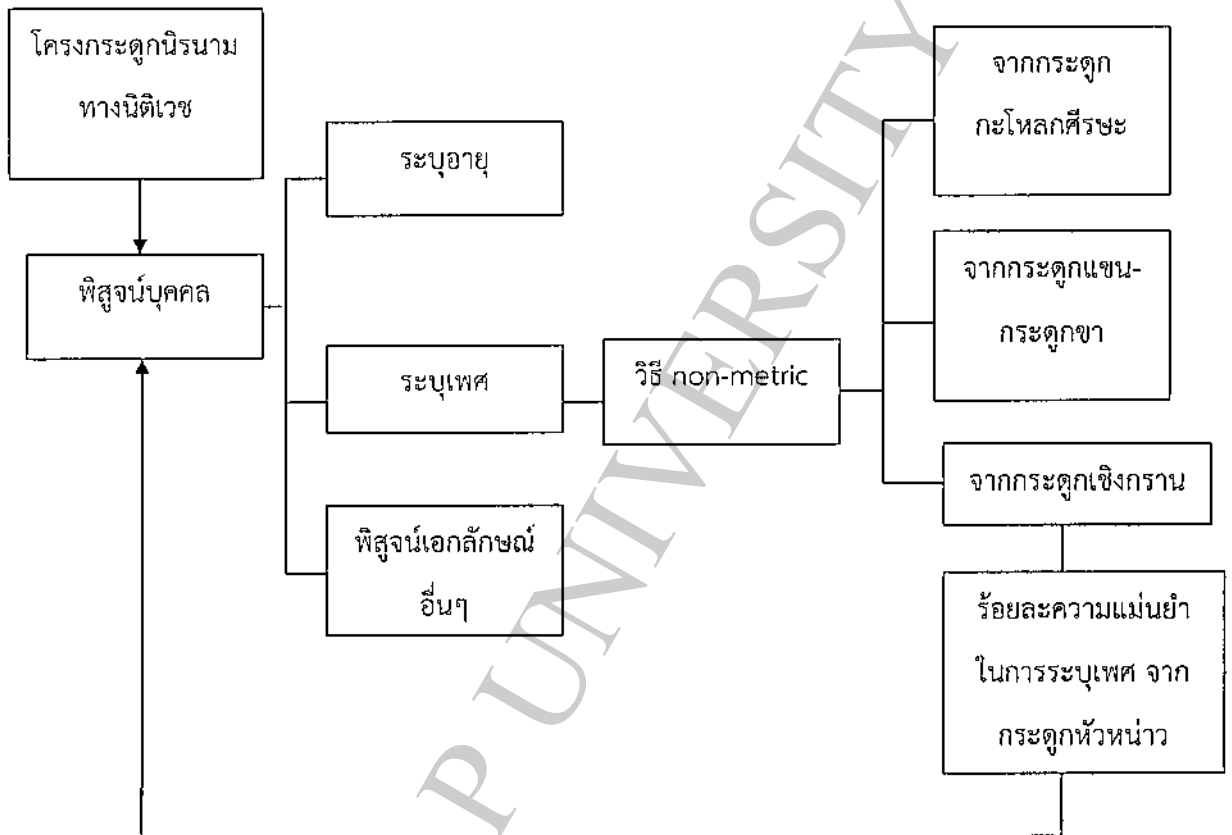
1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากกระดูกหัวหน่าว (pubic bone) จำนวน 309 ชิ้น โดยเป็นเพศชายจำนวน 181 ชิ้น และเป็นเพศหญิงจำนวน 128 ชิ้น จากศูนย์วิจัยนิติวิทยากระดูก (Research of Forensic Osteology Center) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการแยกเพศจากคุณลักษณะของกระดูก pubic bone ใน 3 บริเวณคือ ventral arc, subpubic concavity shape และ pubic bone shape

1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ใช้ประโยชน์ในการระบุเพศทางนิติวิทยาศาสตร์ และทางโบราณคดี

1.6.2 เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนในสาขาวิชากายวิภาคศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ และโบราณคดี

1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1.7.1 กระดูกเชิงกราน (pelvic girdle) หมายถึงโครงสร้างที่ประกอบด้วยกระดูกสะโพก (hip bone) จำนวน 2 ชิ้น ข้างซ้ายและข้างขวา ตรงกลางระหว่างกระดูกสะโพกทั้งสองชิ้นเชื่อมต่อกันด้วยกระดูกกระเบนเหน็บ (sacrum)

1.7.2 กระดูกสะโพก (hip bone) หมายถึงโครงสร้างที่ประกอบด้วยกระดูกจำนวน 3 ชิ้น เชื่อมติดกันคือ กระดูก ilium, ischium และ pubis

1.7.3 กระดูกหัวหน้า (pubis หรือ pubic bone) หมายถึงส่วนของกระดูกสะโพกที่อยู่ส่วนล่างและยื่นมาด้านหน้า โดยกระดูก pubis ทั้งข้างซ้ายและข้างขวาเชื่อมต่อกันตรงกลางด้วยกระดูกอ่อนที่มีชื่อว่า pubic symphysis

1.7.4 วิธีการระบุเพศด้วย morphology หรือ non-metric หมายถึงการดูลักษณะรูปร่างของกระดูก เพื่อใช้ในการระบุเพศ

1.7.5 นิติวิทยาศาสตร์ (forensic science) หมายถึงการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขา มาประยุกต์ใช้เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในคดีความเพื่อผลในการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ (พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)

1.7.6 นิติเวชศาสตร์ (forensic medicine) หมายถึง วิชาการที่ใช้หลักทางการแพทย์ช่วย แก้ปัญหาทางกฎหมายและการพิสูจน์ข้อเท็จจริงทางคดีโดยอาศัยวิชาการทางการแพทย์ (พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร และ ราชบัณฑิตยสถาน)